

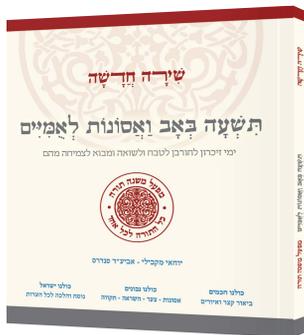
צוד בדיחי

חייב אדם

"הכנה רוחנית לתשעה באב" נשמע כמו אוקסימורון. אלא שיש לא מעט מה ללמוד לקראת האירוע הגדול, אפילו מהמלחמה הנוכחית

כמו שבכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, כי אם לא היינו נגאלים משם, עדיין היינו משועבדים, אז גם בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא מירושלים החרבה עם ירמיהו, הסותר מהאינקוויזיציה בספרד, היה בגירוש מזוע הנורא בתימן, ועלה על המוקד באושוויץ. לא ממקום מורבידי שאומר "גם אם טוב לך על הלב זכור את השואה" (הייתה פעם מודעה כזו בעיתון, מבטיח לכם), אלא להפך, ממקום שמבין שאנחנו עוד חלק בשרשרת, שיש לנו עומק של זיכרון, שיש משמעות גם לסבל ולכאב. האמת, התובנה הזו מופיעה כבר על כריכת הספר. בכוונה או לא, מהדיסוננס שנובע בין שם הסדרה לשם של הספר הספציפי הזה: "שירה חדשה - תשעה באב ואסונות לאומיים". בעצם, זה כל הסיפור.

מקפידים על מנהגי האבל, כל אחד לפי מה שנהוג אצלו, ומחכים שיגיע כבר י' או י"א אב, ונוכל ליהנות מהחופש הגדול ומהקיץ בלי ייסורי מצפון.

זה, במחילה, מעט מוזר. כי בכל זאת, איך לומר בעדינות. לוח השנה שלנו, וההיסטוריה שלנו, לא ממש חפים מאסונות ומימי אבל. אז אולי בכל זאת שווה לנסות רגע להסתכל פנימה ולצאת משם עם משהו?

עד לפני שנתיים הטקסט הזה היה יכול להסתיים כאן, אבל בהינתן העובדה שזה למעלה משנה וחצי אנחנו נמצאים תחת השפעה של אסון לאומי נורא, זה אפילו יותר רלוונטי. יש לנו כל כך הרבה טרגדיות לאומיות בהיסטוריה שלנו, ובהחלט אפשר ללמוד מהן גם לימינו אנו.

אל תוך הפער הזה נכנס הספר החדש של מפעל משנה תורה, שצולל אל תוך הכאבים הכי גדולים שלנו כעם. מתשעה באב ועד טבח שבעה באוקטובר. עכשיו תראו, לא מדובר בספר שבא "לסכם את המלחמה", במיוחד בגלל שזה די משונה לסכם אירוע שעוד לא נגמר, בוודאי כשמדובר באירוע בסדר גודל כזה, שייקח לנו עוד שנים רק להבין את גודל ההיקף של הטראומה הלאומית שנגרמה לנו. אבל אפשר לחבר את השרשרת, להבין שגם זה עוד צעד בחוליה.

הצרה עם האנושות היא שהיא שוכחת לקרוא את פרוטוקול הישיבה הקודמת (ריצ'רד וויבר, מובא אצל הרב זקס במאמר לפרשת בשלח).

קראתי פעם איזה ספר חצי דיכאוני, שבו שני גברים בערבות רוסיה מרימים כוסית, ואחד מהם מאחל לעצמו ולחברו: "שרק לא יהיה יותר גרוע, כי יותר טוב כבר היה לנו". יש איזו אמת בסיסית באיחול הזה, אנחנו אוהבים הרבה יותר להסתכל לכיוון של הטוב מאשר לכיוון של הרע. הרבה פעמים אפשר לראות אנשים מפנים את מבטם (פיזית או מטאפורית) לצד השני כשהם נתקלים בסיטואציה שלא מתאימה להם. עכשיו תעצמו רגע עיניים ודמינו את המשפט הבא: "בואו לשיעור הכנה רוחנית לקראת..." כמעט תמיד זה יהיה חג כלשהו. אולי הימים הנוראים, אולי פסח, גם חגים אחרים באים בחשבון.

אבל לא תשמעו משפטים מהסגנון הזה לקראת תשעה באב. וזה די מוזר, כן? יש לנו שלושה שבועות בלוח השנה היהודי שממש מוכוונים לקראת הרגע הזה: הכנה רוחנית לתשעה באב, עם הדרגה שהולכת ועולה משלושת השבועות, לתשעת הימים, לשבוע שחל בו, ועד ליום עצמו. אבל רובנו, בואו נודה על האמת, פשוט נושמים עמוק,